

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes De Deo Homine, Sive De Incarnatione Filii Dei

Hurtado de Mendoza, Pedro

Antverpiae, 1634

Sectio II. De voluntate latendi, & salutis reprobtorum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82720](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82720)

rum sentientem, duas item voluntates acceptas pro actibus: quia vtraque voluntas suos exercuit. item Christus voluit media & finem voluntate in-creata, & creata: at voluntas creata accepta pro

potentia, non fuit nisi vna: quia in homine non s. Thom. sunt plures. De appetituum pluralitate iam egi vo. q. 18. a. 6. lum. i. disp. 17. de Anima.

DISPUTATIO LXXV.

De actibus, & contrarietate voluntatis Christi.

S. Thom. q. 18. art. 6.

SECTIO I. *Vtrum Christus habuerit aliquos actus, per quos adhiberet media ad consequendum obiectum, quod sciebat non esse futurum?*

SECTIO II. *De voluntate latendi, & salutis reproborum.*

SECTIO III. *De voluntate fugiendi mortem.*

SUBSECTIO I. *Vtrum Christus fugerit affectu substantialiam mortis?*

SUBSECTIO II. *Vtrum illa fuga mortis fuerit effi-*

cax, an simplex?

SUBSECTIO III. *Quid alij respondeant ad opposita argumenta?*

SUBSECTIO IV. *Praemonitiones ad responsa.*

SUBSECTIO V. *Ad argumenta.*

SUBSECTIO VI. *Difficultates.*

SECTIO IV. *Duo corollaria.*

SECTIO V. *Vtrum voluntas humana Christi fuerit semper impleta?*

§. 1. **A**M ostendi, in Christo esse duas voluntates: item probavi in eo fuisse admirationem, dolorem, timorem, tristitiam, &c. De dono timoris egi disp. 68. In eo fuisse actus efficaces, fides docet: nam & motus, & sermo, merita, & alia eiusmodi, sine actibus voluntatis humanae efficacibus non contingere. Praestd est ratio: quia isti actus possunt esse honestissimi, neque Christo defuerunt, nisi qui pugnant cum munere perfecti redemptoris, & visione beata: actus enim efficaces, scilicet qui simpliciter tantum tendunt in obiectum, nullo adhibito medio ad illud assequendum, vel fugiendum, in eius voluntate fuisse est certum: quia habuit voluntatem circa multos dolores, quos numquam vitare voluit; quos simplici refugit affectu.

SECTIO I.

Vtrum Christus habuerit aliquos actus, per quos adhiberet media ad consequendum obiectum, quod sciebat non esse futurum?

§. 2. **V**ideretur fide certa pars affirmatiua. Marci 7. vbi asseritur Christum latere voluisse, & non potuisse. Quod testimonium adducit Agatho Papa, eoque vtitur VI. Synodus act. 4. ad probandum in Christo fuisse voluntatem humanam, quae non potuit ab eodem Christo impleri. De quo testimonio actum est vol. 2. disp. 119. §. 24. & hac disputatione agendum a §. 3. ad 16. & 58. Christum autem verè voluisse latere, constat ex verbis ipsius: nam constat ex Agathone, & ex ipso contextu aliquid voluisse, quod nequaquam affectus est, neque potuit: hoc autem nihil fuit praeter occultationem aduentus, qui è vestigio fuit euulgatus: media autem fuerunt se occultare: nullum enim erat medium accommodari. Constat eadem doctrina ex oratione Christi in orto in agone constituti: voluit enim fugere mortem, ad quod adhibuit prudentissimum & honestissimum medium, quod erat oratio: voluntas enim illa Christi non solum fuit simplex displicentia mortis; sed etiam voluntas efficax eam vitandi, quantum in se erat, vt dicam §. 29. nam aliquid dicimur efficaciter velle, quando adhibemus

Per Hurtado de Mendoza de Incarn. pars I.

media, quae sunt in nostra potestate: nec enim opus est, vt res succedat; sed sufficit, si faciamus quod in nostra est potestate: Christus autem fecit quod erat in sua, nempe orare Deum, vt ab eo mortem auerteret: Christum autem verè cognouisse se non effugiturum mortem, nec eius aduentum occultandum, patet ex disp. 54. Vbi probavi à Christo nihil ignorari rerum existentium, & ad eius statum pertinentium, maxime mortem, quam ipse sponderat, & Pater acceptauerat pro salute hominum. nec de hac re licet dubitare. Vnde constat Christum aliquid voluisse, & adhibuisse media scientem rem non esse futuram. Voluntatem latendi non est dubium fuisse in Christo: ait enim Pontifex eum voluisse, quod non potuit assequi: vnde voluntatem humanam confirmat: nec est dubium eum refugisse aut mortem secundum substantiam, aut secundum accidentia nonnulla. Vtrum autem ille affectus fuerit simplex displicentia, aut desiderium, infra disquiram eo §. 29. voluit item salutem reproborum, quam non obtinuit.

SECTIO II.

De voluntate latendi, & salutis reproborum.

§. 3. **H**aec tamen quantumcumque certa, plena sunt difficultatibus. Ac Primùm, voluntas de reproborum salute, & occultatione sui ad-

X x 2 uentus,

S. Thom.
q. 18. a. 6.

uentus, videtur fuisse maximè imprudens, imò peccatum: quia priùs ratione quàm Christus eas voluntates exerceret, viderat scientia absoluta beata & infusa reprobatorum damnationem vt existentē: item & manifestationem aduentus. At velle nequid existat, ex suppositione quòd existit, est imprudentiæ vertendum: item velle vt Deus mutet decretum efficax de se: ob quod vol. 2. disp. 119. §. 45. probauit nec spem, nec efficax desiderium posse componi cum reuelatione de damnatione æterna.

§. 4. Non est efficax hoc argumentum. Fateor à Christo cognitam in primo conceptionis instanti reprobatorum damnationem, item & sui manifestationem aduentus: at scientia consequente ratione nostra, & natura: quia scientia intuitiua creata est natura posterior suo obiecto: priùs autem ratione & natura, quàm Christus eas scientias actuales haberet, voluit Christus salutem reprobatorum, qui in statu absoluto non fuerunt in damnatione præuisi, nisi post eam voluntatem; quam Deus exegit vt principium meritorum omnis gratiæ, tam efficaciis, quàm sufficientis. Qua voluntate petiuit Christus hæc auxilia ijs hominibus, quæ fuerunt sufficientia tantum; hæc alijs, quæ fuerunt efficacia: at reprobi eis auxilijs abusi, damnati sunt ratione posteriori, quàm abuterentur; electi autem fuerunt adscripti gloriæ ob auxiliorum vsum. Hæc reuelata fuere Christo ratione posteriori, quàm contingere: qui ratione posteriori reuelatione nullum actum exercuit de procuranda reprobatorum salute, nec de occultando suo aduentu. Hæc autem non repugnare, imò posse componi non solum cum desiderio de se efficaci adhibendi media ob eum finem; sed etiam cum spe, latè probauit vol. 2. disp. 119. §. 36. non posse esse desiderium salutis reprobatorum ortum à scientia visionis de eorum damnatione, ibidem ostendi §. 45. Recognosce omnia, quæ ibi disserui: quo autem pacto neget S. Thomas Christum orasse pro reprobis, dicam disp. 78. sect. 7.

§. 5. Obijcies Secundò, actum illum fuisse imprudentem: quia licet absoluta scientia Christus non præcognouit damnationem reprobatorum, nec manifestationem aduentus, nisi posteriori natura quàm absolute extiterunt; at scientia conditionata id sciuit priùs logicè, quàm extitere: at ea scientia imprudentem redderet voluntatem de opposito obiecto: ergo. Probo Minorem: quia viderentur omnia media inutilia reipsa. Responderi posset, Christum eodem primo instanti habuisse eam scientiam conditionalium, vt etiam absolutorum; at ratione posteriori, quàm extitere in statu absoluto: tunc enim comitanter donatus fuit vtræque scientiæ, nempe conditionali, & absoluta: at non est opus ea doctrina: ostendi enim volum. 2. disp. 119. à §. 52. ad 57. posse Deum moueri ad conferenda auxilia sufficientia reprobis ex voluntate & desiderio gloriæ cum scientia media de illorum damnatione, & inutilitate actuali auxiliiorum. De Christo autem idem dixi §. 59. Quæ voluntas est prudentissima: quia media secundum se erant vilia: at Christus caruit spe beatitudinis reprobatorum, non tamen vero desiderio.

§. 6. Tertio, possumus obijcere orationem pro salute reprobatorum fuisse prudentem & perfectam: quia pro illis orauit Christus eodem modo, quo Deus voluit illorum salutem: voluit enim ex voluntate generali gloriæ dare hæc auxilia in his cir-

cumstantijs, in quibus præuisi sunt perituri: itaque voluntas Christi consentanea fuit voluntati Dei circa idem obiectum. At voluntas de occultando aduentu fuisset imperfecta: quia Deus magis propensus fuit in manifestationem, quàm in occultationem, siquidem excitauit Sidoniorum voluntatem, vt illum prædicaret: at Christus lege perfectionis tenebatur velle magis id, quod Deo magis placere videbat: ergo Christus non potuit velle occultationem sui aduentus.

§. 7. Responderi posset, quòd aliqui respondent difficultati, cur Christus fugeret mortem quam Deus decreuerat? existimant Deo placuisse mortem; nec propterea minùs ei placuisse fugam Christi & reculationem mortis, quam fugam Deum etiam voluit: qui sibi complaceat in oratione iusti pro salute reprobi: iustum autem orantem pro auxilijs efficacibus reprobatorum, quæ auxilia Deus negare decreuit, donat premio: ergo rectè componunt Deum aliquid nolle, & illi placere orationem iustorum pro eo beneficio. Huius opinionis meminit P. Valquez disp. 73. n. 13.

§. 8. Non placet hæc ratio: nos possumus petere à Deo reprobatorum salutem, dum ignoramus decretum efficax Dei de negandis auxilijs efficacibus ad finalem penitentiam: in qua circumstantia oratio iusti est digna laude & premio: & quia cum hac ignorantia sumus frequenter, frequenter orandum est pro omnium salute, vt dixit August. tom. 8. in psalm. 54. ad 1. vers. Tamen, inquit, quamdiu ita sunt, vt exerceant nos, non eos oderimus: quia in eo quòd malus est quis eorum, vitium vsque in finem perseveraturus sit, ignoramus. Diabolus, & angeli eius, in Scripturis sanctis manifestati sunt nobis; quòd ad ignem æternum sunt destinati; ipsorum tamen desperanda est correctio. Ob quod dixerat priùs: Vtinam ergo qui nos modo exercent, conuertantur, & nobiscum exercentur.

§. 9. Quando verò certi sumus de alicuius reprobatione, non licet pro illius orare salutem, oratione consequente eam scientiam, clarum testimonium est in Samuele 1 Reg. 16. 1. Vsq. quòd tu luges Saul, cum ego proiecerim eum, ne regnet? Lira in e. 15. & 16. censet Samuelem non orasse pro Saule cognito iam decreto efficaci Dei: sed luctum Samuelis ortum ex dolore de amici fortuna. Abulens. in cap. 15. qu. 36. censet orasse Samuelem, & cap. 16. à Deo reprehensam orationem, non quòd tunc fuerit mala; sed in futurum eam malam fore: quia ante reuelationem illam è cap. 16. Samuel non erat certus de decreto efficaci Dei: post quam orationem non orauit pro Saule. Recognosce item questionem vltim. in cap. 15. Vnde concludo, non posse componi istam voluntatem fugiendi, quòd scimus decretum efficaciter à Deo: quia iam nostra voluntas directè esset opposita diuinæ circa idem obiectum: ergo Christus non potuit ea ratione fugere mortem: quia certus erat decreti Dei efficaciis. Nec Deus voluit, vt Christus sese obijceret voluntati diuinæ.

§. 10. Alij censent, voluntatem Christi fuisse displicentiam in mortem secundum se: quæ talicerat, vt posset inferre electionem mediorum ad vitandam necem, nisi voluntas Dei obliteret: quæ voluntate Dei cognitâ, se cohibuit voluntas humana Christi, ne fugeret: cum autem orauit, non fuit ad deprecandam mortem, sed ad ostendendum

dum dolorem, & odium, seu simplicem displicentiam. ita censet P. Vasquez disp. 73. cap. 3. P. autem Suarez disp. 38. sect. 4. & 5. admittit voluntatem conditionatam parum diuersam ab illa prima: alijque consentiunt. Nec placet hæc doctrina: tum quia à §. 25. ostendam illam fugam mortis fuisse verum desiderium suæ incolumitatis, & Christum adhibuisse medium prudentissimum ad eam fugiendam: tum quia, quidquid sit de fuga mortis, negari non potest Christum voluisse latere Tyrios, & non potuisse: quia ideo se abscondit, ne pateret: fuitque illa voluntas humana desiderium efficac de se, & medium adhibuit. si verò illa fuisset simplex complacentia dumtaxat, aut velleitas, vel conditionata voluntas; nec media fuissent adhibita, nec Christus diceretur ab Agathone voluisse latere, & non potuisse. Quæ enim volumus simplici affectu dumtaxat, possumus non assequi alio ex capite, quàm ex impotentia.

§. 11. Tandem censent alij Christo fuisse tres scientias creatas, beatam, infusam, & acquisitam. Christo fuit nota sui aduentus manifestatio per scientiam beatam, item & infusam; ignota autem per acquisitam: ex qua orta est voluntas latendi, comparatione cuius duæ aliæ scientiæ fuere per accidens. ita videtur indicare P. Maldon. in Matth. 26. 39. asserens Christum se gessisse in deprecanda morte, ac si nihil certò accepisset de voluntate Dei, cui scientiæ subscribunt plurimi.

§. 12. Nec hæc placent. alibi dixi posse à Christo desiderari aliquem affectum ortum per se à scientia acquisita, vt admirationem, & alios: at illa multitudo scientiarum non potest efficere, vt Christus per vnã moueatur ad aliquem affectum, quem per aliam cognoscit esse contra voluntatem Dei, aut imprudentem: sed affectus latendi esset contra voluntatem Dei, & imprudens: ergo Christus non potuit illum habere. Maior probatur: quia voluntati Christi satis erat nota voluntas Dei, & inutilitas mediorum: item se non posse velle, vt Deus mutaret efficacia decreta, nec vt non esset manifestatio ex suppositione quòd erat: ergo illa voluntas non poterat id velle per aliquam voluntatem debitam ab illis scientijs. Probo consequentiam: Primùm, quia ea voluntas aut esset peccatum, aut imperfectio.

§. 13. Quod explico ab exemplo nostri. scientia naturali non cognoscimus infinitam durationem pœnarum apud inferos, nec visionem beatam, quæ fide supernaturali cognoscimus: at qui desperat, non mouetur fide ad desperationem; sed cognitione naturali. Quod peccatum est contra spem supernaturalem: quia licet non oritur à fide, oritur à voluntate sciente per fidem præmia & supplicia æterna. Ratio à priori: quia voluntas est vna & eadem, cui vtraque scientia proponit obiectum: & quamuis peccatum non oritur à scientia supernaturali, oritur à voluntate sciente supernaturaliter eius malitiam, vnde tenetur vti scientia supernaturali, nec operari contra supernaturale dictamen: alioquin idem intellectus posset duabus scientijs assentiri simul, & dissentiri: eadem voluntas amare, & odio efficaci ferri simul in obiectum idem.

§. 14. Huic difficultati satisfaciendum duplici ex capite. Primùm, Christum cognouisse voluntatem Dei de manifestatione sui aduentus; illam ta-

Pet. Hurtado de Mendoza de Incarn. pars I.

men scientiam tam absolutam, quàm conditionatam fuisse consequentem, & ratione posteriorem, quàm voluntatem latendi, & electionem mediorum ad latendum; vt de voluntate, & oratione pro reprobatorum salute dixi §. 4. itaque Christus voluit latere prius ratione & natura, quàm sciuerit non esse voluntatem Dei vt lateret: scientia autem eius voluntatis Dei, item & inutilitatis mediorum fuit posterior. Nec propterea Christus fuit imperfectus: tum quia nihil voluit nisi sub conditione, si Patri placeret; tum quia ex affectu honestissimo id voluit: nec Christus fuit ignarus absolute voluntatis paternæ, & euentus futuri: quia ignorantia est carentia scientiæ, quæ carentia nullo instanti fuit in Christo, sed sola præcisio pro signo aliquo ratione priori.

§. 15. Obijcis, Christum venisse illuc gratia faciendi filiam Chananæ, vt ex B. Hieron. probat Abulensi in Matth. 15. qu. 56. at Christus prius ratione cognouit scientia conditionata futuram sub conditione sanitatem feminæ: item multi exercuerant fidem supernaturalem, & alios actus supernaturales ex gratia per Christum, quod pendeat ab aduentu Christi vt cognito. Respondeo Christum potuisse pro illo priori signo rationis cognoscere sanitatem filie Chananæ, fidemque matris & aliorum, & pro illis obtulisse sua merita, & cognouisse impetrationem: at quo tempore id futurum esset, & iterum ex hoc numero aduentu sic manifestato, analia ratione, non intelligitur cognouisse pro illo priori; sed posterius ratione, quàm vidit suum aduentum apertum iam Tyrijs, post quàm cognitionem nihil curauit de occultatione aduentus, sed de curanda filia Chananæ, & animis Tyriorum, vt sponderat cum Patre. Finis autem, quem absolute præscripsit suo itineri, fuit punire Iudæos, & significare eos indignos suo conspectu: sub conditione autem fuit sanare ægros, si tunc esset occasio à Deo præscripta: at postquam cognouit eam esse occasionem, adiecit absolute & finem eos curandi. S. Hieron. hoc voluit, de partitione autem horum signorum rationis in eodem instanti reali, nihil curauit Hieronymus.

§. 16. Secunda ratio superandi hanc difficultatem est, Deum æquè fuisse propensum in manifestationem aduentus, & in occultationem: ad vtrumque autem partitus est Deus auxilia æqualia, & ex voluntate æquali: Tyrios, aut eos, qui euulga-uerunt aduentum, eum euulgasse sine speciali auxilio quàm tacuissent. nec mirum: Deus enim magis vult nostra bona opera, quàm mala; & tamen nos abutimur sæpè auxilijs datis ad bene operandum, nec cum illis operamur, sed cum concursu generali parato ad actum peccandi: ergo multo melius poterimus efficere quod libuerit ex duobus obiectis æquè amatis à Deo. Quo ex capite Christus non potuit esse imperfectus; quia elegit obiectum bonum, æquè amatum à Deo: actus autem fuit prudens: quia scientia absoluta non fuerat præuisa manifestatio aduentus, sed conditionata dumtaxat; quæ non officit prudentiæ, vt dixi §. 5.